

Presentation av Klockrike hembygdsförening

Klockrike hembygdsförening verkar för bygdens kultur och naturnära utveckling och är politiskt och religiöst neutral.

Föreningen bildades 1996 med namnet Klockrike bygdekommitté. Bland initiativtagarna till föreningen kan nämnas Kristina Berry, Birger Ekerbring, Bengt Hildeskog, Carin Karlsson och Gerd Mellberg. En av anledningarna till bildandet av föreningen var att det behövdes en juridisk person som anordnare då Anita Forsberg, Brickstad, skulle genomföra ett ALU-projekt i syfte att beskriva och fotografera gårdarna i Klockrike i en skrift.

Vid föreningens årsmöte 2004 bytte föreningen namn från Klockrike bygdekommitté till Klockrike hembygdsförening. Antalet medlemmar är ca 100. Årsmötet 2009 beslutade att höja medlemsavgiften 2010 till 50 kronor per år.

Aktiviteter under de gångna åren

Föreläsningar

Bland föreläsningarna kan nämnas

Kalle Bäck - Torp och torpare

Arkeolog Pia Nilsson - Gamla kartor

Johan Högquist - Restauration av trädgård enligt gammal modell

Sonja Glimstedt - Om luffare

Johan Birath - Socknarnas historia då och nu samt Mordförsök i Stora Berga och andra berättelser från 1800-talets Östergötland

Eive Pantzar - På strövtåg i hembygden

Lars Eliasson - Indelningsverket och soldattorpen i Klockrikebygden,

Björn Segrell - När byarna sprängdes

Mattias Johansson - Anekdoter från slätta

Anders Åhammar - Husbyfjöl 700 år

Jan Paul Stridh, Linköpings universitet - föreläsning om Ortsnamn

Anders Fröjmark - Mirakler och helgonkult, medeltidens helgonkult i ett större perspektiv med utgångspunkt från berättelserna om Helge Björn som förolyckades på hemväg till Brickstad 1309

Nostalgikvällar och underhållning

Berättarkväll i februari 2007 med Lars Yngve Karlsson, Veta, som berättade minnen och historier samt spelade durspel och fiol.

Fotokväll i november 2008 med Björn Lemón, sonson till fjärdingsman Gustav Albin Thor, Toreborg.

Sven-Inge Pettersson & Lasse Ström underhöll på årsmötet 2009 med "Te' dä språk vi älsker" - ett program med bondkomiska slängar.

Lars Johansson, Motala, berättade på årsmötet 2010 om den sociala vanvården, sin uppväxt i Klockrike och sina resor till Afrika med temat "Historier och självupplevt" samt underhöll på munspel.

Vandringar, utflykter och studiebesök

Den 9 maj 2004 anordnade föreningen **Luffarvandring** till 100-årsminnet av författaren och nobelpristagaren Harry Martinsons födelse. Ca 150 personer vandrade i strålande sol med landshövding Björn Eriksson och kommunalråd Johan Andersson i spetsen från vandrarhemmet Glasbruket i Borensberg vid Göta kanal till Klockrikegården. Matpaus gjordes i Brunneby herrgårdspark där Klockrike kapell spelade, landshövdingen talade och deltagarna fick ett luffarknytte med bl a bröd, ägg och äpple att äta samt öl och Brunnebydricka att dricka.

Den 7 maj 2006 genomfördes **Knektvandring** från Älvestads kyrka till Klockrikegården med ett 100-tal deltagare. Paus gjordes i Ättorpa där det finns flera knekttorp och knektar från Garnisonsmuséet mötte upp i uniform från olika epoker. Ärtsoppa serverades av Motala Lottakår vid knekttorpet Fridhem. Landshövding Björn Eriksson och kommunalråd Johan Andersson korade årets hemvändare Åsa-Britt Karlsson, numera statssekreterare i Miljödepartementet.

Den 24 september 2006 arrangerades **Byvandring** i Klockrike stationssamhälle med ca 70 deltagare. Efter gudstjänst på Klockrike G:la kyrkogård tittade vi först på Helge Björns holk. Under vandringen genom Klockrike visade fotograf Leif Cronegren gamla fotografier och deltagarna kunde jämföra dem med hur det ser ut idag. Vandringen avslutades med fika och äppelpaj i Klockrikegården.

Den 18 maj 2008 arrangerades i samarbete med Klockrike byråd **Slättvandring** med ett 60-tal deltagare från Brickstad till Klockrikegården med jordbruk som tema. Under vandringen besöktes Stora Berga storgård där värdparet Kjell och Irén Svensson gjort i ordning sin verkstad för matpaus och bjöd på korv med bröd. Landshövding Björn Eriksson korade årets klockrikebo Annika Nord (Öhman). Tal hölls av Kjell Fransson från Motala kommun och Gustav Berry och Kjell Larsson i Ivar Jonssons orkester underhöll med musik. I Klockrikegården serverade årskurs 6 från Klockrike skola fika. Fotografier från gamla Klockrike fanns utställda och nätverket Företagare i Klockrike samt några företagare presenterade sig.

Den 28 september 2008 anordnades en **Kyrkbyvandring** i Klockrike kyrkby med 16 deltagare under ledning av fotograf Leif Cronegren. Först gavs tillfälle att gå upp i kyrktornet för att beundra utsikten som var mycket fin denna vackra, klara höstdag. Därefter tittade vi bl.a. på f.d. ålderdomshemmet och kunde jämföra det med de gamla fotografier som Leif visade samt luffaren Östgöta-Mats gamla, ganska fallfärdiga stuga. Leif visade även foton av hus som inte längre finns såsom Klockhem, handelsträdgården och Lugnets affär och vi såg de platser där dessa legat. Som avslutning var det fika med äppelpaj i KAIF:s klubbstuga.

Studiebesök har gjorts på en del av de större gårdarna i Klockrikebygden såsom Karstorp, Hanorp, Örbäck, Valstad och Hassla. Länsbiblioteket och domkyrkan i Linköping har också besökts. I domkyrkan var det av speciellt intresse att få se Helge Björns gravsten i koret.

Fornminnen i Klockrike har märkts ut och besökts såsom gravplatsen i Berga, domarringen och Helge Björns holk med Pia Nilsson och Tomas Karlsson som guider. Besök har gjorts på Ättorpa slätteräng där biologen Sten Persson berättade om faunan på ängen och vid Berga mosse mellan Klockrike och Älvan där torvbrytning har skett en kortare tid.

Föreningen har arrangerat utflykter till bl.a. Glasbrukets vandrarhem och Norrbyhus slottsruin vid Kungs Norrby, Ljungs slott och Brunneby musteri, Öjebro kvarnby samt till konstsmeden Pablo von Eckardstein i konstsmedjan Järneken vid Sörby bro. Våren 2007 gjordes en kyrktur till Älvestad, Skeppsås och Lönsås med uppehåll även i Fornåsa där vi besökte Fornåsa hembygdsförening och tittade på hur de renoverat det gamla huset Fornåsdal där affärsverksamhet bedrevs under många år.

Den 1 februari 2009 firades 60-årsjubileum för Harry Martinsons "Vägen till Klockrike" med konsert av Pär Sörman som framförde dramatiserade tablåer baserade på boken. Konserten uppskattades mycket av över 100 åhörare. Pär Sörman återkom 31 januari 2010 med programmet "En spelmans saga" då han sjöng, spelade och berättade för ca 75 åhörare om Dan Anderssons liv och diktning i lätt dramatiserad form på vår fina scen i Klockrikegården.

Harry Martinson-sällskapets årshögtid 2009

Den 8-10 maj var Klockrike hembygdsförening lokal samarbetspartner vid Harry Martinson-sällskapet årshögtid i Klockrikegården. Programmet innehöll filmvisning på fredagskvällen, föreläsningar och Sällskapets årsmöte på lördagen samt konsert i Brunneby sätesgård och högtidsmiddag i Restaurang Bettina på lördagskvällen.

Harry Martinson-sällskapets årshögtid blev mycket lyckad och Sällskapets styrelse liksom 100-talet deltagare uppskattade det lokala engagemanget för genomförandet. Årshögtiden, i synnerhet utdelandet av det nyinstiftade Klockrikestipendiet till poeten Li Li och konserten med Martin Bagge och Östgöta blåsarkvintett, har fått mycket positiv respons och stor uppmärksamhet i Radio Östergötland och i lokalpressen. Ett evenemang av detta slag betyder mycket för marknadsföringen av Klockrike.

Harry Martinson-sällskapet: www.harrymartinson.org

Studiecirklar

Den stora samlingen av foton från äldre tiders Klockrike som fotografen Leif Cronegren sammanställt har i studiecirkelform försetts med texter. Äldre klockrikebor har därvid varit till ovärderlig hjälp att känna igen och dokumentera byggnader och personer på foton. Fotosamlingen har varit utställd i Klockrikegården vid bymarknaderna och vandringarna.

En grupp medlemmar har ägnat sig åt att dokumentera skolor, kyrkan, järnvägen, företag och affärer mm i Klockrike fram till mitten av 1900-talet. Med denna

dokumentation som grund har gruppen under namnet "Hembygdens vänner" gett ut skriften "Det gamla Klockrike" i två delar. Gruppen arbetar med del 3.

Våren 2009 startade en namngrupp i form av studiecirkel på initiativ av Gerd Mellberg som också leder studiecirkeln. Namngruppen har som syfte att dokumentera gamla geografiska namn på platser, tegar, vägar etc i Klockrike. I maj 2009 gjordes en utflykt till gränsstenen Skälstena där Klockrike, Ljung och Flistad socknar möts samt till Helge Björns holk.

Namngruppens nästa träff är tisdag 27 april och avslutas för våren 2010 med utflykt till gränsstenen Brickan och Berga mosse i maj.

Namngruppen: www.klockrike.se/namngruppen

Sveriges och Östergötlands hembygdsförbund

Hembygdsföreningen är från 2009 ansluten till Östergötlands hembygdsförbund och Sveriges hembygdsförbund. I medlemsavgiften till hembygdsförbundet ingår grundförsäkring som omfattar ansvars-, förmögenhetsbrotts-, rättsskydds- och olycksfallsförsäkring. Ansvarsförsäkringen omfattar all normal verksamhet som föreningen bedriver. Olycksfallsförsäkringen omfattar medlem som under utövande av ideellt uppdrag för föreningen drabbas av olycksfallsskada under sammankomster, kurser, verksamhet eller resor. Försäkringen omfattar även deltagare vid föreningens egna arrangemang.

Sveriges hembygdsförbund: www.hembygd.se

Östergötlands hembygdsförbund: www.hembygd.se/ostergotland

Järnvägsparken

Hembygdsföreningen har övertagit skötselavtalet med Motala kommun som Klockrike byråd tecknade för Järnvägsparken som iordningsställdes 2009. Avtalet kräver en ansvarsförsäkring och det hade inte lyckats för Klockrike byråd att teckna en lämplig sådan medan hembygdsföreningen genom medlemskapet i hembygdsförbundet har en lämplig försäkring.

Järnvägsparken: www.klockrike.se/jarnvagsparken

"Vägen till Klockrike"-material

Hembygdsföreningen säljer Klockrike-almanackor, med gamla fotografier från Klockrike, och pikétröjor, t-shirts, knappar med nål eller magnet och dekal, alla försedda med "Vägen till Klockrike"-märket, samt vykort från Klockrike vid arrangemang och genom styrelsen samt Lotta Claesson-Melin, 073 097 60 49.

Pikétröjor med "Vägen till Klockrike"-märket i marin, ljusblått, beige, svart och vitt i storlekarna S-XXXL samt barnstorlekar. Pris 160 kr/st för vuxen och 100 kr/st för barn. Vita t-shirts i storlekar S-M-L-X-XL med ett större tryck av "Vägen till Klockrike"-märket mitt fram. Pris 100 kr/st,

Två av vykortet är flygfoton av Klockrike samhälle respektive kyrkbyn från 2009. Fotograf Leif Cronegren och pilot Robert Wiesner. Pris 10 kr/st.

"Vägen till Klockrike"-material: www.klockrike.se/hembygd/klockrike-material.html

Styrelse

Ewa Höglind, ordförande, tfn 33 21 13, 070 579 78 73, e-post jonewasim@hotmail.com

Karin Wiesner, tfn 39 10 77, 073 916 02 02, e-post karin.wiesner@klockrike.se

Joacim Larsius, tfn 39 10 47, 076 256 79 20, e-post joala224@yahoo.com

Kjell Alsetun, tfn 39 11 43, 070 630 67 65, e-post kjell.asetun@klockrike.se

Birgit Ohlsson, tfn 39 10 91, 076 135 10 70

Martin Henriksson, tfn 0141 21 55 85, 070 529 98 95, e-post martyhendry@hotmail.com

Lena Björnfjell, tfn 39 13 31, e-post lena.bjornfjell@motala.se

Fredrik Lund, tfn 664 66, 013 18 02 56, e-post f.lund@telia.com

Monica Randström, tfn 12 22 79, 0736 92 20 29, e-post m.randstrom@telia.com

Clas Lessel, tfn 070 318 87 38, e-post clas_84@hotmail.com

Nya medlemmar hälsas välkomna

Är du intresserad av hembygdsfrågor är du välkommen att bli medlem i Klockrike hembygdsförening.

Har du något som du vill bidra med till hembygdsföreningens arkiv ber vi dig att kontakta någon i styrelsen.

Vi vill gärna ha hjälp med att öka våra historiska kunskaper om Klockrike.

Kom och bidra med dina minnen eller ge oss tips!

E-post: hembygd@klockrike.se

Webbplats: www.hembygd.klockrike.se